

ЯВНА РОЗПРАВА О НАРИСУ НАЦИОНАЛНЕЙ СТРАТЕГІЇ

ЯВНА РОЗПРАВА О НАРИСУ НАЦИОНАЛНЕЙ СТРАТЕГІЇ РУСНАЦОХ У ШИДЗЕ

РУСНАЦТВО НА ПЕРШИМ МЕСЦЕ

У Руским доме у Шидзе, пондзелок, отримана Явна розправа о Нарису Националней стратегії Руснацох, а предлог того значного документа представел Славко Рац, председатель Национального совиту Руснацох. Рац здогаднул же того року 10 роки як сновани перши Национални совет Руснацох, а огляднул ше и на результати попису жительствова по хторим евидентовани 14.246 Руснаци, цо 10 одсто меней як пред дзевец роками.

Председатель Рац потим представел Нарис Националней стратегії по 2020. рок, и гварел же ше состої з трох часцох. Перша и найкратша то историйна часц хтора гутори „кто зме и цо зме”, друга часц дава спатране терашнього стану през 260 роки кельо Руснаци на тих просторох, а треца понука приоритети роботи Национального совиту и руских институційох у наступних роках. Славко Рац гварел же слово о политичним документу и же можеме буц розлични по рижних способах, але же зме на першим месце Руснаци и же робиме на хасен Руснацом. Кед ше так будзе патриц, вец анї розлики не тельо значни, заключел Рац.

Обгрунтуючи змист Стратегії, наглашел же найзначнейша часц дата образованю, цо фундамент за чуване национального идентитета. Як значну обласц видвел и информоване хторе тиж повязує наших людзох окреме зов сучасну електронску комуникацію. Цо ше дотика култури, председатель Рац гварел же ту руска заедніца ма високи досяги, але же ориентация будзе на цо векшей професионалізації у наших институційох, а аматеризм най будзе широка подлога за тоту роботу.

Еден з сегментох то и урядове хасноване языка и писма за хторе нам по законским предписаню даваю вельки можлівости хтори ше у пракси недосц хаснує и людзох вецей треба поинформовац о їх правах.

У стратегії значне место ма и духовносц, односно улога церкви, бо як гварел председатель Рац, не мож подзелїц человека на Руснака и християна, бо то злучене у єдней особи. Вон додал же тот одредніци порихта о. Михайло Малацко, парох у Руским Керестуре.

У розправі хтора потим ушлїдзела участвовали вецей особи хтори мали одредзени предлоги, або замеркованя. Так Владимир Торма гварел же би мушела буц лепша комуникация медзи Руснацами у цалей Войводини и ширше, а о. Владимир Еделински Миколка, парох у Беркасове, визначел вецше акцентоване значеня церкви. По думаню Юлиана Ковача, мушела би буц вецша увага на младих и оможлївиц им же би доставали роботу. Вон окреме зауважел же би особи хтори законча Руску катедру могли робиц, односно преподавац и по сербски и же би ше за таке дацо требало закладац при державних органах. Його думанє и же руски институції годни допринесц вецшому единству и же би им шедзиско було там дзе жие вецше число Руснацох.

По думаню Славка Цупера, просвітного инспектора, хтори похвалел понукнути документ, мушела би ше водзиц старосц о уписованю Руснацох до окремого виберанково списку порядне, а не лем кед виберанки за Национални совет. И по думаню Владимира Говлі, вецшу увагу треба дац младим и дац им шансу доказац ше у роботі. Евгения Данчо зауважела же на явней розправі нет младих. Дипломовани филолог-мастер Зденко Лазор тиж зауважел обставини коло вреднованя диплома зов нашої Катедри и же чекко достац роботу и винесол свой приклад хтори, як додал присутни, и при других малдих особох.

Вл. Дітко

ПОМОЦНІЦА ДИРЕКТОРА КАНЦЕЛАРИЇ ЗА ЛЮДСКИ И МЕНШИНСКИ ПРАВА У КУЛТИ

ВИТВОРЙОВАНЄ ПРАВОХ УЧИШЛІЦ ДО БУДЖЕТА

Кулску општину стреду, 28. новембра, наживела помощніца директора Канцеларії за людски и меншински права Влади Републики Сербії др Сузана Паунович, дзе бешедовала з председателем општини Кула Драганом Трифуновичем. После розгваркох, домашні и гоштинска отримали заеднічку конференцію за медіи, на хторей председатель Општини наглашел же Општина Кула мултинационална и мултикултурална заедніца Сербох, Мадярох, Руснацох, Чарногорцох, Українцох, Горватах и других народох и може буц приклад виторйованя гражданских правох.

– Маме одличне сотрудицтво з Националним советом Руснацох и Националним советом Українцох, але и з Чарногорцями, Мадярами, Словацями и у наступним часе плануєме вецей акції на унапредзованю одношенях за виторйованє меншинских и людских правох – гварел Драган Трифунович.

Нажива помощніца директора Канцеларії за людски и меншински права Влади Републики Сербії др Сузана Паунович кулскей општини виторйована у рамкох порядних активносцох Канцеларії од недавного початку ей функцио-

нованя. Як гварела помощніца директора, на першим месце представніки Канцеларії наживюю мултинационални штредки, але у тих наживох локалним самоуправом увага дата и чувствительним групам, як цо стари, худобни, Роми, дзеци, пре спознанє чи потребна помоц Канцеларії у zlepшованю їх правох.

Як наглашела, важне же и нова локална власц у кулскей општини препознава же ше о людских и меншинских правах муши бешедовац, же вони не даяка идеална виртуелна категория хтора ше сама виторйоє, так же виторйованє тих правох, попри до финансійних, муши учишлїц и до планох своєї роботи.

На питанє вашого новинара чи у бюджету Општини Кула ознова буду определени средства и за национални совети цо ше, як законску обовязку почало виторйовац того року, председатель Општини одвितовал же при конци виробок Нарису нового бюджета, а як визначел на розгваркох з помощніцу директора Канцеларії, локална самоуправа да максимум у напярме доброго сотрудицтва з националними советами, односно меншинами.

М. Зазуляк

ОБЯВЕНИ РЕЗУЛТАТИ ПОПИСУ ЖИТЕЛЬСТВА

ЄСТ НАС 14 246

Републични завод за статистику 29. новембра обявел длуго чекану Першу кнїжку результатах прешлорочного Попису жительствова, по хторим 30. септембра 2011. року у Сербії було 14 246 Руснацох. У одношеню на Попис 2002. року, кед було 15 905 Руснацох, терас ест за 1 659 особи меней як пред дзевец роками.

Република Сербия по остатнім Попису ма 7 милиони, 186 тисячи 862 жительство, односно за 311 тисячи 139 особи меней як цо було 2002. року кед на Попису регистроване 7 милиони 498 тисячи и єдна особа. Припадніки сербского народу даваю 83,32 одсто жительствова держави, цо кус меней як шейсц милиони людзох. Учасц Руснацох у вкупней популяції Сербії по Попису 2011. року виноши 0,2 одсто, а на прешлим Попису 2002. року була 0,21 одсто. Кед ше спатра числа од Попису 2002. року, страцели зме вецей як 10 одсто популяції, цо подобне як кед би медзи двома пописами скапали шицки Руснаци зов Сриму...

У Войводини по Попису з 2011. року жию 13 928 Руснаци. Покраїна ма милион 931 тисяч 809 жительство, а Сербия твора 66,67 одсто популяції. На подручу Општини Кула жию 4 588 Руснаци, а Општини Вербас 3 375 Руснаци. На території Городу Нового Саду ест 2 160 Руснацох, у Општини Жабель 1 198, а на подручу Општини Шид 1 027 Руснацох. На території Городу Сримска Митровица регистроване 620 Руснацох, у Општини Бачка Тополя 254, а у Городу Суботици ест 172 припаднікох рускей националней заедніци. Голем подаєден Руснак жие у каждей войводинскей општини, окрем у Алибунару, Опову и Планишту у Южним Банату. На подручу Городу Београду пописали ше 245 Руснаци. Интересантне же у Шумадиї ест регистроване 38, а на подручу Югославосточней Сербії 35 Руснацох. По єдно – двоїо наших, лебо людзох хтори ше голем виашнюю як Руснаци, жие у Арило, Мионици, на Златибору, у Неготину, Жабарох...

Од 21 националней заедніци хтори регистровани на прешлорочним попису жительствова у Сербії понеже маю вецей як два тисячи припаднікох, шейсц зазначели рост популяції – Роми, Бошняки, Муслимане (припознати як два национални определєнє) и Горанци, як и Руси и Немци. Шицки други народи, рахуюци и Югославянох, маю меней припаднікох як на попису 2002. року.

Важни деталь результатах Попису 2011. року то рост числа гражданох хтори учишлени до категорийох „Други” (17 558, а 2002. року було 13 922) дзе учишлени припадніки традиційних националних заедніцох як цо Чехи лебо Жидзи, хтори маю меней як

дво тисячи припаднікох, як и граждане хтори виражели „двоїнсти” идентитет як цо Серб-Чарногорец, Серб-Влах... Тиж нарости категорії *Непознате* (81 740, було 75 483) дзе учишлени граждане чийо виашньованє не припознате як национална припадносц – Марсовци, Европейци, Индианци, Ескимци и подобни егзотични определєнє, як и число гражданох хтори ше одбили виашніц о националней припадносци (160 346 гражданох, а 2002. року було 107 732 хтори вихасновали уставне право не виашніц ше).

И. Сабодош

ЛЕМ БЕОГРАД РОШНЄ

Число жительство Сербії, медзи двома пописами зменшане за 300 тисячи жительство, цо приближне як кед би од 2002. року сезол цали узши Нови Сад. Директор Републичного завода за статистику Деян Вукмирович виявел же причина траценю жительствова негативни демографични тренд, односно нїзка стопа природного приросту цо спричинює же морталитет висши од наталитета, и висельованє популяції. За интерну редистрибуцію жительствова знука Сербії одвчительни миграції на релациї валал – город, гоч лем Београд зазначує сигнификантни рост жительство. На подручу Городу Београду нешка жие коло милион 660 тисячи людзох, коло 100 тисячи вецей як пред дзевец роками. Подруче Городу Нового Саду нешка ма коло 342 тисячи жительство, 40 тисячи вецей як 2002. року.

два тисячи припаднікох, як и граждане хтори виражели „двоїнсти” идентитет як цо Серб-Чарногорец, Серб-Влах... Тиж нарости категорії *Непознате* (81 740, було 75 483) дзе учишлени граждане чийо виашньованє не припознате як национална припадносц – Марсовци, Европейци, Индианци, Ескимци и подобни егзотични определєнє, як и число гражданох хтори ше одбили виашніц о националней припадносци (160 346 гражданох, а 2002. року було 107 732 хтори вихасновали уставне право не виашніц ше).

Вельки рост зазначени по основі категорії *Регионална припадносц*, за хтору ше 2011. року определєли 30 771 граждане, покля их 2002. року було 11 485. У Войводини на основі регионалней припадносци виашнели ше 28 567 граждане. Медзитим, београдски медіи з тей категорії наводза лем Тимочаньох, Чубурцох, Васосевичох, Країшнікох, покля число Войводинянох затерас прещинуте.

У Першей кнїжки результатах Попису жительствова хтору обявел Републични завод за статистику дата прегляд числа и националней структури популяції Сербії. Публикацію у електронскей форми мож превжац зов сайту РЗС на адреси <http://popis2011.stat.rs/?lang=cir>. Познейше, у Другей кнїжки будзе дата прегляд демографичних параметрох жительствова, а будзе обявена и окремна публикация з регистром найзаступенших менох и презвискох у Сербії.

И. Сабодош

ней структури популяції Сербії. Публикацію у електронскей форми мож превжац зов сайту РЗС на адреси <http://popis2011.stat.rs/?lang=cir>. Познейше, у Другей кнїжки будзе дата прегляд демографичних параметрох жительствова, а будзе обявена и окремна публикация з регистром найзаступенших менох и презвискох у Сербії.

КОНФЕРЕНЦИЯ О МЕДИЙОХ НА ЯЗИКОХ НАЦИОНАЛНИХ ЗАЄДНІЦОХ

ПРИСУТНИ, ВИДЛІВИ И ВЕДНО МОЦНИ

Прешлого пятку у Новим Саде отримана Перша регионална конференция посвещена медіям на языкох националних заедніцох. Теми Конференції були груповани до трох групох – у першей дискутоване о дефинованю критерийох и обезпечованє стабилного финансирования медіях на языкох националних заедніцох, у другей напрямки у розвою он-лайн виданьох и, у трецей, о промоції заеднічког наступаня медіях на тарговищу оглашованя Сербії и представяню потенциалох меншинских медіях аудиторіюму и фаховей явности.

Конкретни предклади за критерийоху финансирования медіях дал Петер Кокаи, шеф маркетингу „Мадяр со”, а вони були засновани на тиражу, числу занятых, трошкох друкованя, дистрибуції, ремитенди, просековой плаци у Сербії... Нажаль, вецшини медіях тоти критерийоху би не одвитовали.

Своїо искусство зов он-лайн виданяма винесли задлужени за веб-виданя „Мадяр со” и „Чаоомели

Директорка НБУ „Руске слово” презентує діялносц нашей Установи

медия” зов Словенії и сцигли по проблем наплацованя.

Конференция отворела под-председателька Скупштини АП Войводини и председателька Национального совиту словацкей националней заедніци, Ана Томанова Маканова, котра визначела значене медіях на очуваню национального идентитета. Присутним ше обрацел и Славиша Груїч, под-

председатель Влади АП Войводини и секретар за културу и явне информованє. Новинско-видавельну установу „Руске слово” представела директорка Мартица Тамаш, а на Конференції участвовали и Славко Рац, председатель Национального совиту Руснацох и Дюра Винаї, главни редактор новинох „Руске слово”.

Дю. В.